

*Боков І.**

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ США

Науково-технічний прогрес, який супроводжує людство з часів раннього неоліту, перетворюється на головний чинник не тільки економічного, а тепер вже і соціального, і культурного, і політичного прогресу. Він набуває комплексності та вибухового характеру, перетворюється на науково-технічну та інформаційну революції, які докорінно змінюють людину, світ, а також – їх взаємовідносини. І надзвичайно важливу роль у забезпеченні збалансованого розвитку грає належне фінансування інновацій, а саме – такий його елемент, як венчурний капітал. Через це метою даної роботи є аналіз новітніх тенденцій розвитку венчурного капіталу на прикладі сектору венчурних інвестицій США.

Венчурний капітал – це капітал інвесторів, призначений для фінансування нових, зростаючих підприємств і фірм, або таких, які борються за місце на ринку, і тому пов'язаний з високим або відносно високим ступенем ризику. Венчурний капітал, як правило, асоціюється з інноваційними компаніями. Венчурне фінансування здійснюється в двох основних формах – шляхом придбання акцій нових фірм або за допомогою надання кредиту різного виду, зазвичай з правом конверсії в акції. Він надається без гарантії або забезпечення, на безповоротній, безпроцентній основі. Передані в розпорядження інноваційної фірми ресурси не підлягають вилученню протягом усього терміну дії договору. Повернення вкладених коштів і реалізація прибутку відбувається в момент виходу цінних паперів фірми на відкритий ринок. Головним стимулом для венчурних вкладень є їхня висока прибутковість у випадку вдачі [1].

Наданням венчурного фінансування займаються венчурні капіталісти – спеціалізовані компанії, які зазвичай являють собою партнерства, в яких головні партнери з необмеженою майновою відповідальністю грають роль менеджерів та інвестиційних радників, які розпоряджаються коштами венчурних фондів, створених для фінансування інвестиційних проектів венчурних компаній. Інвестори венчурних фондів, які, фактично, і формують кошти венчурних фондів, відомі в якості компаньйонів-вкладників або компаньйонів з обмеженою фінансовою відповідальністю.

Існує емпіричне правило, згідно з яким, венчурні компанії в середньому інвестують в одну із чотирьох сотень фірм, що звернулися до них. Венчурні фонди зазвичай найбільш зацікавлені у підприємствах з найкращими перспективами зростання, оскільки тільки такі проекти здатні принести фінансову віддачу, яка б укладалася в 3-4 річний цикл Кітчина [2], який зараз пов'язується з лагами у русі інформації, яка впливає на прийняття рішень комерційними фірмами. Венчурні капіталісти надають фінансування на 5 перших етапах розвитку підприємства, перші два з яких отримали назву Seed та Start-up, а останній – Мезонін. Ризик втрати інвестиційних коштів відрізняється на кожному з цих етапів, і проходить наступні трансформації: 66,2% => 53% => 33,7% => 20,1% => 20,9% [3].

2010 рік став знаковим для індустрії венчурного інвестування – це перший рік після світової фінансової кризи, коли обсяги венчурного інвестування показали стале зростання.

* студент 4 курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Науковий керівник: доц. Безнощенко М.В.

Так, якщо у 2009 році було інвестовано \$ 17 782 169 600 в 2868 угод, то в 2010 – \$ 21 823 380 100 в 3277 угод [4, 5]. Але і в позитивному за динамікою 2010 році відбувалися різкі зміни та зрушення – так, рекордне за останні 5 років зростання обсягів інвестування у другому кварталі стало приводом для сподівань аналітиків на нове піко образне зростання галузі, але різка корекція сектору у третьому кварталі зруйнувала подібні прогнози.

У 2010 році інвестори вирішили обрати менш ризиковий шлях вкладення коштів – відмічено зростання обсягів інвестування і інноваційні підприємства на етапі розширення їхньої діяльності, і в той самий час, 2-відсоткове скорочення інвестування в компанії, що знаходяться на Seed-етапі розвитку, в порівнянні з 2009 роком. В 363 підприємства цього етапу було вкладено \$ 1 712 416 700. Інвестиції в підприємства на початкових етапах існування відмітили 15% зростання до рівня \$ 5 303 669 700, а на етапі розширення діяльності воно досягло 47% до \$ 8 492 607 900. \$ 6 314 685 800 було вкладено в 746 підприємств, які розпочали підготовку до виходу своїх акцій на відкритий ринок, що є 3% збільшенням у порівнянні з 2009 роком. Загалом, венчурні інвестиції за стадіями в 2010 році розподілилися у наступному співвідношенні: 8% - 24% - 39% - 29% [5].

У галузевій структурі венчурного капіталу США історично домінують сфери виробництва програмного забезпечення, телекомунікацій, біотехнологій. За 15 років значно знизилася частка коштів, які виділяються на фінансування мультимедіа-індустрії, підприємств, що надають споживчі послуги, а також виробляють мережеве обладнання; і навпаки, вирости інвестиції у галузь виробництва медичного обладнання. З 2005 року ринок почав приділяти більше уваги інноваціям в енергетичній сфері. Стабільним залишається інтерес ринку до новітніх розробок у сферах комп'ютерної техніки, електроніки, напівпровідників, надання ІТ послуг. У порівнянні з 2009 роком, венчурне фінансування розробок програмних продуктів зросло на 20%, досягнувши \$ 3 963 806 900, відтіснивши на друге місце інвестування в біотехнології, яке зросло тільки на 3%, склавши \$ 3 685 517 300. Замикає трійку лідерів енергетичний сектор, який отримав \$ 3 358 014 200, що на 45% більше у порівнянні з 2009 роком [5].

40% всіх венчурних інвестицій США припадає на Кремнієву долину. Слідуює за нею з дуже великим відривом Нова Англія, яка залучила 11% інвестицій, і з показником в 10% третім йде Нью-Йорк. Кожний з цих регіонів показав зростання обсягів інвестицій у порівнянні з попереднім роком [6].

Значне поживлення виходів компаній на відкритий фондовий ринок сталося у 2010 році. Так, відбулося 72 IPO, які загалом оцінили у \$ 7 017 500 000. Для порівняння: у 2009 році тільки 12 компаній, що фінансувалися венчурним капіталом розмістили свої акції на ринку, а у 2008 – 6. Ситуація в сфері злиття і поглинання компаній, які фінансуються венчурним капіталом подібна до сфери IPO – у 2010 році відбулося 420 угод M&A, загальним обсягом в \$ 18 307 200 000, на протигагу 273 угодам сукупним розміром в \$ 13 552 900 000 у 2009 році [5].

Найактивніші венчурні інвестори США закінчили 2010 рік з більш ніж 21 угодою, кожна. Kleiner Perkins Caufield & Byers посіла перше місце з 76 угодами, First Round Capital та New Enterprise Associates закривають першу трійку. Загалом, 57 найактивніших інвесторів являють собою 25% обсягу ринку венчурного інвестування США [6].

Список використаної літератури:

1. Ільчук А.С., «Венчурний капітал як джерело фінансування інноваційної діяльності підприємств» 2008 р.

2. Korotayev, Andrey V., & Tsirel, Sergey V. «Spectral Analysis of World GDP Dynamics: Kondratieff Waves, Kuznets Swings, Juglar and Kitchin Cycles in Global Economic Development, and the 2008—2009 Economic Crisis» 2010 p.
3. Ruhnka, J.C., Young, J.E. «A venture capital model of the development process for new ventures» 1987 p.
4. PWC «Q1 1995-Q4 2010 Historical Trend Data Spreadsheets for the U.S. and for Select Regions» 2011 p.
5. PWC «Fourth Quarter / Full-year 2010 MoneyTree Report» 2011 p.
6. <https://www.pwcmoneytree.com/> (Електронний ресурс)